

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Носи Богдана Романовича на тему «Жанрово-стильова своєрідність прози Філіппа Майєра» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія»

25 квітня 2025 року

1. Виконання освітньо-наукової програми. Аспірант ступеня доктора філософії, аспірант 4 року денної форми навчання (надалі – Аспірант) кафедри теорії та практики перекладу факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет» Носа Богдан Романович в повному обсязі виконав індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеню доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

У результаті виконання освітньо-наукової програми Носа Б. Р. здобув ґрунтовні знання за фахом, опанував визначений програмою обсяг загальнонаукових навичок та компетентностей, що необхідні для здійснення актуального системного наукового дослідження та пов'язані з формуванням загальнонаукового світогляду й дотриманням засад професійної етики.

Дисертант набув комплекс необхідних дослідницьких умінь та навичок, потрібних для визначення мети та завдань дослідження, планування його структури та організації його проведення, застосування відповідної методології, використання сучасних інформаційних технологій з метою отримання, аналізу й систематизації необхідних даних.

Аспірант оволодів методами презентації власних наукових результатів державною та іноземною мовами, навичками створення об'єктів інтелектуальної власності, управління науковими проектами, планування та проведення навчальних занять з урахуванням інновацій сучасної педагогіки.

Набув відповідні мовні компетентності, потрібні для розуміння спеціалізованої літератури та представлення результатів наукового дослідження іноземною (англійською) мовою в усній та письмовій формі.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми). Індивідуальний план наукової роботи аспіранта ступеня доктора філософії, аспіранта Носи Богдана Романовича затверджений рішенням Вченої ради філологічного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (протокол № 12 від 21 грудня 2021 року).

Науковий керівник – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та практики перекладу Зимомря Іван Миколайович.

Термін виконання роботи: 2021–2025 роки.

Аспірант послідовно виконав всі розділи затвердженого індивідуального плану наукової роботи, що було підтверджено проміжним, піврічним та річним звітуванням на засіданнях кафедри теорії та практики перекладу та Вченої ради факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Дослідження здійснене здобувачем в повному обсязі відповідно до засад сучасного літературознавства та з дотриманням вимог чинного законодавства.

3. Актуальність теми дослідження. Актуальність дисертації зумовлена необхідністю заповнення прогалини в українському літературознавстві щодо дослідження творчості Філіппа Майєра – визначного представника сучасної американської прози. Його твори, які поєднують риси історичного роману, соціальної драми та модерністських експериментів, залишаються маловивченими в українському науковому дискурсі, хоча їхній вплив на розвиток сучасної літератури є значним. Дисертаційне дослідження дозволяє розглянути жанрово-стильову своєрідність прози Майєра у ширшому культурному контексті, розкриваючи взаємодію часу та простору, мотиви історичної спадковості та соціальної відповідальності, які надають його романам глибокої суспільної значущості. Багаточаровість жанрової структури творів Ф. Майєра ставить його в один ряд із класиками американської літератури, проте його індивідуальний стиль, що поєднує натуралістичність із філософськими рефлексіями, потребує подальшого ґрунтовного аналізу.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження Носи Богдана Романовича на тему «Жанрово-стильова своєрідність прози Філіппа Майєра» виконане в межах наукової теми кафедри теорії та практики перекладу ДВНЗ «Ужгородський національний університет» «Переклад у контексті інтердисциплінарних досліджень: теорія та практика» (державний реєстраційний номер – 0123U103332).

5. Формулювання наукового завдання (проблеми), нове розв'язання якого отримано в дисертації. Метою дисертації є комплексний аналіз жанрово-стильових особливостей прози Філіппа Майєра та визначення її значення в сучасній американській літературі з урахуванням історичних і соціальних трансформацій, відображених у досліджених творах.

6. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна. У дисертації вперше в українському літературознавстві вперше в українському літературознавстві проведено комплексний аналіз жанрово-стильової своєрідності прози Філіппа Майєра. У дисертації запропоновано модель інтерпретації художнього світу письменника з урахуванням його взаємозв'язку з історико-культурним контекстом США та сучасними літературними тенденціями. Виявлено жанровий синтез у творах Ф. Майєра, зокрема поєднання епопеї, сімейної саги, історичного роману та соціальної драми, а також визначено характерні риси його індивідуального стилю - поєднання масштабних історичних подій із глибоким психологізмом. Дослідження розкриває вплив соціокультурних та політичних чинників на творчий метод автора та його здатність осмислювати складні соціальні й історичні питання через художню прозу, що дозволяє окреслити місце Ф. Майєра в сучасній американській літературі.

7. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Аналіз змісту і структури дисертаційної роботи Носи Богдана Романовича дає підстави стверджувати, що у ній чітко сформульовано актуальність теми, мету і завдання дослідження, обумовлені об'єктом і предметом аналізу, сукупністю методів і прийомів наукового пошуку, а також обґрунтовано наукову новизну та практичне значення одержаних результатів.

Аспірант детально проаналізував романи «Американська іржа» та «Син», залучивши критичні відгуки, рецензії, інтерв'ю автора та наукові праці, що дозволило осмислити творчий метод письменника у широкому історико-культурному контексті. Фахово підібраний комплекс наукових методів – герменевтичний, феноменологічний, культурно-історичний, порівняльно-типологічний і структурно-функціональний – забезпечив глибину і багатоплановість дослідження, присвячене жанрово-стильовій своєрідності прози Ф. Майєра. Логічна структура дисертації, системний підхід до аналізу текстів та поєднання різних методологічних підходів дозволили аспіранту сформулювати обґрунтовані висновки щодо жанрової поліфонії, стильової

своєрідності та культурної значущості прози Ф. Майєра. Наукові положення та висновки мають як теоретичну цінність для розвитку літературознавства, так і практичне значення для подальших досліджень сучасної американської прози, що засвідчує їхню достовірність і наукову новизну.

8. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи. Отримані результати розширюють уявлення про жанрово-стильову специфіку прози Ф. Майєра як багатомірного літературного феномена. Робота конкретизує жанрові модифікації романів американського автора, зокрема синтез історичного роману, соціальної драми та епічної нарації, що сприяє глибшому розумінню жанрової динаміки сучасної американської прози. Дослідження доповнює існуючі теоретичні підходи до вивчення сучасного історичного роману, розширюючи наукові уявлення про його трансформацію в контексті новітніх літературних тенденцій і соціокультурних викликів.

Аналіз специфіки художнього світу прози Ф. Майєра та узагальнення щодо її жанрово-стильової самобутності, зроблені в дисертації, можуть бути використані при розробці навчальних дисциплін, що стосуються викладання теорії літератури, історії зарубіжної літератури, а також спецкурсів, присвячених сучасній американській прозі. Матеріали дисертації можуть бути використані при підготовці лекцій, семінарських та практичних занять, а також у подальших дослідженнях творчості Ф. Майєра та розвитку американської літератури кінця ХХ – початку ХХІ століть.

Теоретико-методологічні підходи і практичні рекомендації, сформульовані в дисертаційному дослідженні, використані в навчальному процесі ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

9. Оцінка мови та стилю. Носа Б.Р. продемонстрував належне володіння науковим стилем. Логічна структура дисертації дала змогу аспіранту послідовно викласти свої спостереження та переконливо їх аргументувати. Дисертація засвідчила високий рівень фахової підготовки автора, коректне оперування спеціалізованою термінологією, зв'язність у постановці та обґрунтуванні тверджень. Спосіб викладу забезпечує доступність сприйняття наукових положень кваліфікаційної праці.

10. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Дисертаційна робота Носи Богдана Романовича на тему «Жанрово-стильова своєрідність прози Філіппа Майєра» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, наукової та практичної цінності здобутих результатів

відповідає галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія, вимогам Порядку підготовки аспірантів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами) та вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 341 від 21.03.2022 та № 502 від 19.05.2023)

11. Зауваження та рекомендації. У процесі виконання дисертації Носа Б.Р. врахував більшість зауважень та пропозицій науково-педагогічних працівників кафедри теорії та практики перекладу факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет», висловлених під час проміжного, піврічного й річного звітування на засіданнях кафедри.

Зазначені зауваження та побажання мають рекомендаційний характер і ніяк не применшують позитивну оцінку дисертаційної роботи, її наукової новизни й практичного значення та не є перешкодою для представлення роботи до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

12. Відповідність дисертації вимогам, передбаченим Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 року.

Дисертація Носи Богдана Романовича на тему «Жанрово-стильова своєрідність прози Філіппа Майєра» відповідає всім вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №44 від 12.01.2022 року (зі змінами та доповненнями).

13. Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок аспіранта до всіх наукових публікацій, опублікованих співавторами та зарахованих за темою дисертації. Основні положення дисертації, які є особистим доробком автора,

викладено у 7 наукових працях, із яких: 4 статті – у наукових фахових виданнях України, 3 – праці апробаційного характеру.

Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Носа Б. Особливості мистецької стратегії Філіппа Майєра. *Закарпатські філологічні студії*. 2023. Вип. 29. Том 2. С. 290–295.

DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2023.29.2.54>

(Наукове фахове видання України)

Ключові слова: сучасна американська література, проза Філіппа Майєра, роман, мистецька стратегія, нарація.

2. Носа Б. Деконструкція американських міфів: жанрово-стильові пошуки Філіппа Майєра. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 79. Том 1. С. 260–265.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/79-1-35>

(Наукове фахове видання України)

Ключові слова: сучасна американська література, проза Філіппа Майєра, роман, жанр, міф, символ, пам'ять, наратив, метафора, образ, мотив, ідентичність.

3. Носа Б. Філіпп Майєр у контексті сучасного літературознавства: аналіз рецепційних підходів. *Закарпатські філологічні студії*. 2024. Вип. 36. С. 323–328.

DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.36.55>

Ключові слова: американська література, проза Філіппа Майєра, проза, роман, жанр, стиль, міф, символ, рецепція, наратив, метафора, образ, мотив, ідентичність.

4. Носа Б. Від реалізму до міфологізації: жанрові зрушення в романах Філіппа Майєра. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 80. Т. 2. С. 175–180.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/80-2-25>

Ключові слова: американська література, проза Філіппа Майєра, проза, роман, жанр, стиль, міф, символ, пам'ять, наратив, метафора, образ, мотив, ідентичність.

Опубліковані праці апробаційного характеру

1. Носа Б. Координати художнього стилю Філіппа Майєра. *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XIII: Utylitarne wartości badań naukowych* / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl – Chersoń: Poswit, 2022. S. 196–198.

2. Nosa B. Reimagining American Literary Traditions: Philipp Meyer's Innovative Approach. *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XV: Badania naukowe w kontekście wyzwań i konfliktów* / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl – Chersoń: Poswit, 2023. P. 164–167.

3. Носа Б. Між історією та сучасністю: романний світ Філіппа Майєра. *Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom*

XVII: *Przewycięzanie sytuacji kryzysowych w nauce i w edukacji* / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów: Poswit, 2024. S. 45–47.

14. Результати перевірки роботи на академічний плагіат

Перевірка дисертаційної роботи проводилася сертифікованою програмою StrikePlagiarism. У ході перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не виявлено. Виявлені за допомогою програми StrikePlagiarism текстові співпадіння (цитування) мають посилання на відповідні першоджерела, внесені до списку використаної літератури. Запозичення (співпадіння) в тексті не мають ознак плагіату. Подані до захисту наукові матеріали є власним напрацюванням аспіранта, текст дисертації є оригінальним. Робота визнається самостійною.

Положення дисертації апробовано на розширеному засіданні кафедри теорії та практики перекладу (протокол № 5 від 25.04.2025 р.). За результатами засідання ухвалено затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів та рекомендувати до захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційну роботу Носи Богдана Романовича на тему «Жанрово-стильова своєрідність прози Філіппа Майєра» і рекомендувати її до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 035 «Філологія».

Голова засідання:

доктор філологічних наук, професор,
завідувачка кафедри
української мови ДВНЗ «УжНУ»

Наталія ВЕНЖИНОВИЧ

Підпис д.філол.н., проф. Венжинович Н.Ф.
засвідчую
Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»

Олена МЕЛЬНИК